

Boeklancering
maak kennis met het boek op
9 oktober 2012, van 14-17 uur in Utrecht

HET

leertrajecten
ontwerpen

ONTWERP

voor **vakmanschap**
en *vernieuwing*

BOEK

Redactie: Mariël Rondeel

Beste vakgenoot,

Met gepaste trots kondigen wij de release aan van: Het Ontwerpboek, leertrajecten ontwerpen voor vakmanschap en vernieuwing.

Het ontwerpboek is een rijk verzamelwerk, boordevol inspiratie en praktische handreikingen voor het maken van effectieve leertrajecten. We wisselen een groot aantal praktijkvoorbeelden af met gedetailleerde analyses van de ontwerpcases. Daarin maken we patronen zichtbaar in de ontwerpaanpak, de principes die ontwerpers hanteren en de leerprocessen die ze op gang brengen.

Het ontwerpboek biedt een kijkje in de keuken van ervaren ontwerpers, werkend met een scala aan leervragen in organisaties. Daarnaast vind je in het ontwerpboek lessen van ontwerpers uit andere ontwerpdisciplines. We leiden de praktijkcases in aan de hand van een inhoudelijke introductie op thema's als leerprincipes, ontwerpprincipes, ontwerpbenaderingen, leeromgevingen en het vakmanschap van ontwerpers. Het boek sluit af met een uitgebreide beschouwing door prof. dr. Joseph Kessels, grondlegger van het opleidingskundig vakgebied. Hij gaat in de de vraag wat we kunnen leren uit de ontwerppraktijken die bij elkaar zijn gebracht in het boek en welke nieuwe vragen zich aandienen.

Kortom, het ontwerpboek is een verzamelwerk voor professionals dat een mooi palet aan ontwerppraktijken biedt én uitnodigt tot verdere professionalisering van het vak: ontwerpen van leertrajecten.

In september 2012 is het boek te koop via www.kessels-smit.com

Hartelijke groet namens de uitgevers van dit boek, Martijn Frijters, Barbara Grijns, Robert van Noort en Tjip de Jong
K&S Publishers

Organisaties en instellingen die bijdragen aan dit boek zijn:

- Beleidsacademie voor het Ministerie van Veiligheid en Justitie
- Eureko Achmea
- Prorail
- Rijkswaterstaat
- Belastingtelefoon Toeslagen
- Deltion College
- Hogeschool Utrecht
- ROC Eindhoven
- Saxion
- PSO
- Politieacademie

Redactie:

Erik Deen, Ans Grotendorst, Joseph Kessels, Mariël Rondeel

Overige auteurs:

Hans Dekker, Leo Dercksen, Anja Doornbos, Aart Goedhart, Tjip de Jong, Arne Gillert, Hilde ter Horst, Marjan Lont, Bert Smits, Barbara van der Steen, Cees Sprenger, Saskia Tjepkema, Sibrenne Wagenaar, Maarten van der Werff, Harry Wonderman, Pieterjan van Wijngaarden

Dit boek is met name interessant voor de volgende doelgroepen:

- Ervaren ontwerpers van leertrajecten die op zoek zijn naar theoretische en praktijkgerichte verdieping
- Aankomend ontwerpers van leertrajecten: studenten aan Hogescholen en Universiteiten in het vakgebied van Human Resources Development, opleidingskunde of Personeel & Organisatie die op zoek zijn naar een gedegen naslagwerk en praktisch handboek

1. Bij ProRail creëren de ontwerpers een context waarin de deelnemers de ontwerpersrol overnemen. Ze helpen de nieuwe medewerkers hiermee niet alleen regie te voeren over hun eigen leerproces, maar ook over hun eigen werk. De nieuwkomers bij Treinbeveiliging leren op deze manier hoe ze zelf kennisontwikkeling kunnen verbinden met het dagelijkse werk, nu en in de toekomst.

2. De ontwerpers bij Rijkswaterstaat hebben een flinke slag gemaakt in het verbinden van leren en werken. De casus omschrijft treffend hoe draagvlak voor een traject bij de opdrachtgever wordt gecreëerd vanuit een systematische ontwerpbenadering voor de aanpak van het leervraagstuk.

3. Als je managers wilt prikkelen om leiderschap en lef te tonen, werkt het niet om vooraf een leerprogramma te ontwerpen met vaste inhouden. Het gaat erom een leercontext vorm te geven waarin deelnemers leren omgaan met het onbekende en zelf leerervaringen zoeken (ontwerppraktijk Eureko Achmea Management Development).

4. De mobiele telefoon is tegenwoordig heel belangrijk voor mensen. In dit traject is mobiele telefonie ingezet als tool voor professionele ontwikkeling. Met bijzondere resultaten (ontwerppraktijk grote financiële dienstverlener).

5. Proefondervindelijk werken is noodzakelijk, je kunt niet alles uittekenen op de computer. Je moet proberen, rommelen en doorbijten. Als het uiteindelijk niet de goede kant uit gaat, dan moet je bereid zijn een heel andere weg in te slaan. Door stappen achteruit te zetten ontstaan betere ontwerpen. (Ineke Hans, industrieel ontwerper van interieur, meubilair, sieraadkunst en producten).

6. Het komt voor dat er niet echt een ontwerpproces is, omdat je iets ziet dat in één keer raak is. Dat 'zien' behoort tot het vakmanschap en talent van de ontwerper. Dan gaat het over een getraind oog, maar ook het toeval speelt een rol (Menno van Waardhuizen, designer bij ontwerp bureau Koeweiden Postma).

7. Consistentie is een belangrijk kenmerk van een kwalitatief goed ontwerp. Uit de allergrootste schaal en in het kleinste detail van goed ontworpen gebouwen spreekt een centraal idee. Dat maakt dat een gebouw in alle opzichten een professionele, architecturale logica in zich heeft. Het centrale idee is op alle niveaus terug te vinden (Eireen Schreurs, architect en docent aan de TU Delft).

HET ONTWERPBOEK- Leertrajecten ontwerpen voor vakmanschap en vernieuwing

Je hebt van die leertrajecten - die blijven je bij. Ze zijn van veel invloed op je persoonlijke ontwikkeling, je vakmanschap, de samenwerking in je team of de prestaties van de organisatie waar je werkt. Het zijn leertrajecten die grote impact hebben op je werk, op je loopbaan en soms zelfs op je leven. Dat kan zijn als manager in een leiderschapstraject, als student tijdens een stage of als professional in een leergang of development center.

Wat maakt dergelijke leertrajecten zo succesvol? Zijn er gouden regels voor het ontwerpen ervan? Valt het te leren: ontwerpen van leren dat werkt? Wij, de samenstellers van dit boek, denken van wel. Door goed te kijken naar wat werkt. En door de kunst af te kijken bij ervaren ontwerpers.

Dat is precies wat we hebben gedaan: in de keuken kijken bij ervaren ontwerpers, die werken met een scala aan leervragen in organisaties. Dat levert niet alleen heel mooie beschrijvingen op van leertrajecten, maar ook spannende beelden van 'the making of'. We zien dat ontwerpen iets anders is dan het simpel volgen van een recept. Het is onvermoeibaar en met toewijding zoeken naar wat werkt in deze situatie, samen met deze personen, in deze organisatie, op dit moment. Het is experimenteren, gaandeweg bijstellen, bekende principes toepassen, nieuwe principes ontdekken, oude voorkeuren loslaten, reflecteren. Het ontwerpproces als leerproces.

Hoe verschillend ook, succesvolle leertrajecten blijken ten minste drie belangrijke overeenkomsten te hebben:

- Degenen voor wie een traject bestemd is doen actief mee in het ontwerpproces. Het ontwerpproces is onderdeel van het leerproces; vaak is het ontwerpproces het leerproces.
- Het mobiliseren en benutten van ambities, toekomstdromen en sterke punten is een veel kansrijker start van leertrajecten dan uitgaan vanuit tekorten, beperkingen of knelpunten.
- De werkplek is de krachtigste leeromgeving. Werken en leren vallen steeds meer samen.

Het Ontwerpboek is een bundel boordevol inspiratie, praktijkvoorbeelden en reflecties voor alle (aankomend) ontwerpers van leertrajecten: onderwijskundigen, HR(D) professionals, opleiders in het mbo en hbo, trainers, mentoren en praktijkbegeleiders.

Een uniek verzamelwerk dat uitnodigt tot verdere professionalisering van het vak van ontwerper van leertrajecten.

www.kessels-smit.com/books

